

Isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelman hyväksyminen vuosille 2026–2030

908/12.04.00/2026

Kaupunginhallitus 01.06.2026 § 136

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Liikunta- ja kulttuurilautakunta on 13.5.2026 tekemällään päätöksellä § 46, hyväksynyt päätöksen liitteenä olleen Kouvolan isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelman 2026–2030 ja päättänyt lähettää sen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja valtuustolle.

Koska kyse on kaupungin kannalta strategisesti ja taloudellisesti merkittävästä palveluverkkoa koskevasta linjauksesta, on toimivalta palveluverkon hyväksymisestä kaupunginvaltuustolla.

Siten liikunta- ja kulttuurilautakunnan edellä viitattuun päätökseen on tarpeen käyttää kaupunginhallituksen toimesta otto-oikeutta. Liikunta- ja kulttuurilautakunnan kyseistä päätöstä tulee muuttaa siten, että palveluverkkoratkaisu saatetaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Muilta osin lautakuntavalmistelu huomioidaan osana kaupunginvaltuustolle tehtävää päätösehdotusta ja päätöksentekoon tuotavaa isojen liikuntatilojen palveluverkkoesitystä.

Asian valmistelun tausta ja kuntastrategian mukainen peruste valmistelulle

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan päätöksentekoon on liikuntapäällikön vastualueella valmisteltu isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelman ja liikunta- ja kulttuurilautakunta todennut käsittelyssään 13.5.2026 § 46 asian osalta seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 13.11.2023 § 90 osana 2024–2027 taloussuunnitelmaa muutoksista uimahalli- ja jäähalliverkkoon. Kuusankosken uimahallin toiminta päättyy Urheilupuiston uuden uimahallin valmistuessa. Inkeröisten ja Valkealan uimahallien osalta päätökset olivat ehdollisia tekniseen käyttöikään, terveysturvalliseen käyttöön ja käyttäjämäärän vähenemiseen liittyen.

Kouvolan liikuntapaikkaverkkoa on alkuvuonna 2026 arvioitu kokonaisuutena kaupunginjohtajan toimeksiannosta osana laajempaa sivistyspalveluverkon tarkastelua. Tarkastelussa on painotettu erityisesti suurten liikuntatilojen nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä huomioiden tilojen käyttöaste, kustannusrakenne sekä korjaustarpeet. Arvioinnissa

on lisäksi huomioitu väestökehityksen vaikutukset sekä kaupungin taloudelliset mahdollisuudet ylläpitää ja kehittää palveluverkkoa.

Kouvolan kaupungin liikuntapaikkaverkkoa on tarkasteltu kaupunginjohtajan toimeksiannosta alkuvuonna 2026 osana sivistyksen laajempaa palveluverkkosuunnittelua. Liikunnan palveluverkkosuunnitelmaa on käsitelty kaupungin johtoryhmässä, sivistyksen palveluverkkojen ohjausryhmässä sekä kaupunginhallituksen iltakoulussa. Tarkastelun tavoitteena on ollut muodostaa kokonaiskuva isojen liikuntatilojen määrästä, käytöstä, kustannuksista, teknisestä kunnosta sekä korjausvelasta suhteessa kaupungin väestökehitykseen ja taloudellisiin reunaehtoihin.

Tarkastelu kattaa uimahallit, jäähallit sekä liikunta- ja palloiluhallit. Lisäksi valmistelussa on arvioitu tilojen käyttöastetta, käyntikertakohtaisia kustannuksia sekä seurojen lisenssiharrastajamäärien kehitystä keskeisissä lajeissa.

Suunnitelmatyö on toteutettu helmi-huhtikuun välisenä aikana sivistys- ja liikuntapalveluiden virkamiesjohdon toimesta. Suunnitelman laatimisesta vastanneen työryhmän jäseninä ovat olleet sivistysjohtaja Veikko Niemi, liikuntapäällikkö Teemu Mäkipaakkanen sekä seurakoordinaattori Veli-Pekka Hämäläinen. Työssä asiantuntijatukena on toiminut North Sport Consulting Oy. Isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelma 2026–2030 on liitteenä.

Liikuntatilojen vertailu ja harrastajamäärät

Vertailun perusteella Kouvolassa on määrällisesti enemmän suuria sisäliikuntatiloja kuin verrokkikaupungeissa. Ero selittyy erityisesti kuntaliitosten kautta syntyneellä laajalla liikuntapaikkaverkolla.

Seuroissa tapahtuvan liikuntaharrastamisen osalta suurimmat lisenssiharrastajamäärät kohdistuvat jääurheiluun, voimistelulajeihin sekä palloilulajeista erityisesti salibandyyn ja koripalloon. Lisenssimäärät ovat useissa lajeissa laskevia, mikä liittyy erityisesti lasten ja nuorten ikäluokkien pienenemiseen. Arvioidut lisenssiharrastajamäärät ovat jääkiekossa noin 1 650, salibandyssä noin 480, koripallossa noin 420, cheerleadingissa noin 300, voimistelulajeissa noin 150, taitoluistelussa noin 200, lentopallossa noin 80 ja uinnissa noin 60.

Uimahallit

Kaupungilla on kolme uimahallia, jotka sijaitsevat Kuusankoskella, Inkeröisissä ja Valkealassa. Näiden yhteenlasketut vuosikustannukset ovat noin 1,2 miljoonaa euroa. Kuusankosken uimahallin tekninen kunto on arvioitu välttäväksi ja muiden tyydyttäväksi. Uimahallien yhteenlaskettu korjausvelka on noin 12,5 miljoonaa euroa.

Käyntikertakohtaiset kustannukset vaihtelevat merkittävästi. Inkeröiden uimahallissa kustannus on noin 11 euroa käyntikertaa kohden, Kuusankoskella noin 5 euroa ja Valkealassa noin 3,5 euroa.

Jäähallit

Kaupungilla on neljä jäähallia, joiden yhteenlasketut vuosikustannukset ovat noin 1,9 miljoonaa euroa. Jäähallien tekninen kunto on vähintään tyydyttävä ja niiden yhteenlaskettu korjausvelka on noin 7 miljoonaa euroa.

Käyntikertakohtaiset kustannukset vaihtelevat siten, että Inkeröiden jäähallissa kustannus on noin 15 euroa, Kouvolassa noin 7,5 euroa, Valkealassa noin 7 euroa ja Kuusankoskella noin 5 euroa.

Tulojen lisäämiseksi on toteutettu toimenpiteitä, kuten jäähallien aukiolojaksojen pidentäminen sekä aikuisten käyttömaksujen korottaminen. Valtuuston asettamaa 300 000 euron vuotuista tulotavoitetta ei ole mahdollista saavuttaa nykyisillä käyttöasteilla, resurssitasolla tai toiminnan laajentamisella. Tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi merkittäviä rakenteellisia muutoksia.

Liikunta- ja palloiluhallit

Kaupungin liikunta- ja palloiluhalliverkkoon kuuluu yhteensä 11 hallia, joista valtaosa on koulukäytössä. Hallien yhteenlasketut vuosikustannukset ovat noin 1,6 miljoonaa euroa. Tilojen tekninen kunto on pääosin tyydyttävä ja korjausvelkaa on yhteensä noin 22 miljoonaa euroa.

Yhteenvedo palveluverkon tilanteesta

Palveluverkon kehittämisen keskeisenä perusteena on tarve sopeuttaa liikuntatilojen määrä ja rakenne vastaamaan muuttuvaa kysyntää sekä kaupungin taloudellista kantokykyä. Tarkastelu osoittaa, että liikuntatilojen määrä on verrokkikaupunkeihin nähden suuri, korjausvelka merkittävä ja käyttökustannuksissa on suuria eroja. Harrastajamäärät ovat pääosin laskevia ja verkko on muodostunut historiallisesti siten, että se ei kaikilta osin vastaa nykyistä kysyntää.

Urheilupuiston uimahallin peruskorjaus- ja laajennushankkeen valmistuminen vuonna 2027 muuttaa olennaisesti kaupungin allaskapasiteettia ja mahdollistaa uimahallipalvelujen keskittämisen.

Kaupungin eri palveluiden tulevaisuuden verkkoratkaisut vaikuttavat myös liikuntapaikkaverkon saavutettavuuteen, käyttöön ja kehittämiseen. Samalla väestönkasvu ja ikärakenteen muutokset muokkaavat liikuntapaikkojen kysyntää ja sijoittumista.

Kaupungistuminen, elämäntapojen muutokset sekä kasvavat odotukset palveluiden saavutettavuudesta lisäävät paineita liikuntaolosuhteiden kehittämiseksi, samalla kun liikuntapaikkojen korjausvelka haastaa olemassa olevan verkoston ylläpitoa. Verkkoratkaisujen avulla voidaan

vastata näihin haasteisiin tehostamalla resurssien käyttöä, parantamalla tiedon saatavuutta ja tukemalla ennakoivaa, tietoon perustuvaa päätöksentekoa.

Päätösvallan perusteet

Kuntalain 39 §:n mukaisesti kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata valtuuston päätösten valmistelusta. Kaupunginhallitus tekee valtuuston käsittelyyn pohjaehdotuksen asiassa ja siten lautakunnan aiempaa päätöksentekoa voidaan myös täydentää kaupunginhallituksen valmistelussa.

Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi

Edelleen kuntalain 92 §:n 1. momentin mukaan kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty kunnanhallituksen alaisen viranomaisen tai kunnanhallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. 4. momentin mukaan asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä. 5. momentin mukaan ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei kuitenkaan saa ottaa:

- 1) lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita;
- 2) yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita;
- 3) 51 §:ssä tarkoitettulle kuntien yhteiselle toimielimelle siirrettyjä asioita, jos asianomaiset kunnat niin sopivat.

Ottopäätöksen voi tehdä kaupunginhallitus kokouksessaan. Otto-oikeuden käyttäminen merkitsee sitä, että alemman viranomaisen käsittelemä asia siirtyy kokonaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Alemman viranomaisen tekemät ratkaisut eivät millään tavalla sido kaupunginhallitusta.

Kaupunginhallituksella on asiaa käsitellessään sama toimivalta kuin alemmalla viranomaisella on ollut. Se on velvollinen tekemään asiassa päätöksen. Käsiteltäväksi otetussa asiassa voidaan tehdä uusi päätös, aiemmin tehty päätös voidaan pysyttää, kumota tai muuttaa taikka asia voidaan palauttaa päätöksen tehneen viranomaisen käsiteltäväksi.

Päätösvalta

Kouvolan kaupungin hallintosäännön 2 §:n 1. ja 2. momentin mukaan kaupungin johtaminen perustuu kuntalakiin, kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää

kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

23 §:n mukaan kukin lautakunta muun ohella päättää vastuualueella palvelupisteistä ja niiden sijainneista.

Palveluverkkoratkaisut ovat strategisesti ja taloudellisesti merkittäviä kaupungin linjauksia, joissa on kyse laajoista, koko kaupunkirakennetta koskevista kokonaisuuksista, jotka vaikuttavat muun muassa laajasti kuntalaisten palveluiden saatavuuteen. Palveluverkkoa koskevilla ratkaisuilla on myös merkittäviä ja pitkäaikaisia kaupungin talouteen kohdistuvia vaikutuksia.

Valtuustolla on yleinen toimivalta päättää kunnan asukkaiden yhteisistä asioista ja palveluiden järjestämisestä. Laki korostaa valtuuston vahvaa asemaa myös kokonaisvastuuta kunnan toiminnasta ja taloudesta. Edelleen kuntalaissa säädetään kunnan järjestämisvastuusta 7 §:n mukaisesti kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät sekä järjestää sille laissa säädetyt tehtävät.

Järjestämisvastuulla tarkoitetaan palveluiden tarpeen, määrän ja laadun määrittelyä sekä vastuuta siitä, että palvelut tuotetaan säädösten mukaisesti sekä vastuuta palveluiden rahoittamisesta. Näin ollen palveluverkkoa koskeva päätöksenteko on valtuuston yleisen toimivallan piirissä.

Koska liikunta- ja kulttuurilautakunnan päätös 13.05.2026, § 46, koskee asiaa, jossa toimivalta kuuluu kaupunginvaltuustolle, päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä toimivallan puuttumisen vuoksi.

Siten päätökseen on tarpeellista käyttää kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta. Päätöstä on tarpeen muuttaa siten, että palveluverkon hyväksymistä esitetään kaupunginvaltuustolle.

Liitteenä Isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelma 2026–2030.

Liitteenä liikunta- ja kulttuurilautakunnan päätös 13.5.2026 § 46, johon otto-oikeutta käytetään.

Lisätietoja: liikuntapäällikkö Teemu Mäkipaakkanen, puh. 020 615 8228, teemu.makipaakkanen(at)kouvola.fi, sivistysjohtaja Veikko Niemi, puh. 020 615 7727, veikko.niemi(at)kouvola.fi, kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzhäuser, puh. 020 615 7649, elina.amnell(at)kouvola.fi, hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Vs kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää:

1. käyttää otto-oikeutta liikunta- ja kulttuurilautakunnan päätökseen 13.5.2026, § 46, joka koskee isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelmaan 2026–2030.

2. muuttaa liikunta- ja kulttuurilautakunnan päätöstä 13.5.2026, § 46, siten, että lautakunnan käsittelemä isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelma 2026–2030 (liitteenä) saatetaan edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.
3. kaupunginhallitus hyväksyy osaltaan liikunta- ja kulttuurilautakunnan päätöksen 13.5.2026, § 46, mukaisen ja liitteenä olevan palveluverkkosuunnitelman
4. kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelman ja toteaa, että valtuuston hyväksyttyä isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelman liikunta- ja kulttuurilautakunta tekee yksikkökohtaiset lakkauttamispäätökset palveluverkkosuunnitelman mukaisesti ja siten valtuuston päätöksen mukaisesti palveluverkkosuunnitelmaa toimeenpanevat hallintopäätökset valtuuston päätöksen saatua lainvoiman.
5. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 2.6.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 08.06.2026

Isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelma 2026–2030 on **liitteenä**.

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan päätös 13.5.2026 § 46, johon otto-oikeutta on käytetty **liitteenä**.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelman ja
2. todeta, että valtuuston hyväksyttyä isojen liikuntatilojen palveluverkkosuunnitelman liikunta- ja kulttuurilautakunta tekee yksikkökohtaiset lakkauttamispäätökset palveluverkkosuunnitelman mukaisesti ja siten valtuuston päätöksen mukaisesti palveluverkkosuunnitelmaa toimeenpanevat hallintopäätökset valtuuston päätöksen saatua lainvoiman.

Kaupunginvaltuuston päätös: